| | |
|---|---|
| Onderwerp | Raadsvoorstel inzake Jaarverslag 2020 en begroting 2022 GGD Zuid-Limburg |
| Vergaderdatum | 9 juni 2021 |
| Zaaknummer | 0971172676 |

Aan de Raad

**Voorstel**

De gemeenteraad wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van het jaarverslag 2020 van de GGD Zuid-Limburg;

2. In te stemmen met de ontwerp-begroting 2022 van de GGD Zuid-Limburg en hierop geen zienswijze in te dienen.

**Inleiding**

De kerntaak van de GGD Zuid-Limburg is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Zuid-Limburg. Daarbij gaat speciale aandacht uit naar mensen in een kwetsbare situatie. De GGD Zuid-Limburg draagt eraan bij dat iedereen kan deelnemen aan de maatschappij, dat de jeugd gezond opgroeit en dat de mensen zich veilig en prettig voelen in de wijk waar ze wonen. Overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke regelingen en de GR GGD Zuid-Limburg ontvangen de deelnemende gemeenten jaarlijks voorafgaand aan besluitvorming het jaarverslag en de ontwerp begroting. Ten aanzien van de ontwerp begroting bestaat de mogelijkheid hierop zienswijzen in te dienen.

*Jaarverslag 2020*

De door de GGD Zuid-Limburg gemaakte kosten inzake het bestrijden van de Coronapandemie komen volledig voor rekening van de rijksoverheid.

Ten aanzien van de onderdelen die voor rekening van de gemeenten komen, zijn de volgende resultaten geboekt:

| | |
|---|---|
| GGD algemeen: | +€ 423.491 |
| Veilig Thuis: | +€ 371.200 |
| Jeugd GezondheidsZorg (JGZ): | - € 993.819 |
| Resultaat 2020: | - € 199.127 |

- Het positieve resultaat op het programma GGD wordt name veroorzaakt door extra omzet van plusproducten en projectopbrengsten. Naast de hogere omzet zijn, mede als gevolg van het meer digitaal werken in 2020, de kosten lager.

- Het positieve resultaat van het programma Veilig Thuis is bereikt doordat het verwachte maximale scenario met betrekking tot casuïstiek, dat in de begroting 2020 was opgenomen, niet is opgetreden.

- Het negatieve resultaat JGZ wordt met name veroorzaakt door een incidentele last van € 1.015.788. Deze incidentele last heeft betrekking op de vergoeding van frictiekosten aan de voormalige JGZ-organisaties (0-4 jarigen) die per 1-1-2020 zijn samengegaan met de GGD (4-18 jarigen) tot 1JGZ.

Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft op 8 april jl. besloten het positieve resultaat van de programmalijnen GGD en Veilig Thuis te verrekenen met het negatief resultaat van de programmalijn JGZ. Besluitvorming over het restant negatief resultaat JGZ ad € 199.127 is door het Algemeen Bestuur doorgeschoven naar de behandeling van de begroting 2023, zodat dit wellicht verrekend kan worden met een mogelijk positief resultaat 2021.

Bij Acute Zorg is een positief resultaat van € 1.064.896. Echter dit heeft geen invloed op de GR met de gemeente. Dit loopt via de zorgverzekeraars.

*Ontwerp begroting 2022*

Vaststelling van de ontwerp begroting 2022 is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg en vindt plaats in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 juli aanstaande.

Op basis van de algemene financiële uitgangspunten heeft de GGD Zuid-Limburg de ontwerp begroting 2022 opgesteld. Het regionale gezondheidsbeleid "Zuid springt eruit!" en het vastgestelde meerjarenperspectief 2020-2023 vormen de leidraad voor deze begroting.

De belangrijkste kostenstijging doet zich voor binnen **het programma jeugdgezondheidszorg (JGZ).**

In 2019 is door alle gemeenten ermee ingestemd dat er per 1 januari 2020 één organisatie ontstond voor de jeugdgezondheidszorg (1JGZ). In deze organisatie zijn alle disciplines van de vier voormalige organisaties die zich bezig hielden met de gezondheidszorg van 0 tot 18 jaar gebundeld. Dit heeft ervoor gezorgd dat er sinds januari 2020 één doorgaande lijn is voor de gezondheidszorg van 0 tot 18 jaar. Hierdoor vervalt de knip tussen de leeftijd 4 en 5 jaar. Dit levert, zoals hierna vermeld, ook efficiencyvoordelen op.

Waar in 2021 nog sprake was van een historisch bepaalde begroting, waarin de budgetten van de vier voormalige JGZ-organisaties zijn opgeteld, is voor 2022 voorzien in een realistische begroting met een doorkijk naar de jaren daarna.

De afgelopen periode hebben gemeenten en de GGD met vereende kracht toegewerkt naar een concreet voorstel voor dienstverlening en begroting voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ) vanaf 2022, met het jaar 2025 als stip op de horizon. Inmiddels is een voorstel uitgewerkt waarin zowel de autonome ontwikkelingen, de verdere afronding van het samenvoegingstraject, de toekomst van JGZ als eigentijdse professionele organisatie en de borging van twee interventies uit de Trendbreukaanpak (Voorzorg en Stevig Ouderschap) in samenhang in beeld zijn gebracht.

Er is brede consensus over de ontwikkelrichting en gewenste dienstverlening van de JGZ in de komende jaren. JGZ zet in op een langjarige vertrouwensrelatie met het gezin en biedt maatwerk aan kinderen en gezinnen; afgestemd op wat zij nodig hebben. JGZ kent geen 'one-size-fits-all'-aanpak, maar biedt verschillende mogelijkheden om de begeleiding van de ontwikkeling van het kind vorm te geven: de één wat meer, de ander wat minder, de één digitaal, de ander vooral met persoonlijk contact, de één individueel, de ander in groepsverband. Samen met het gezin verkent de JGZ-professional wat nodig en wenselijk is. Het resultaat is een flexibel pad dat meebeweegt met cruciale momenten in de levensloop van het gezin.

De ontwikkeling van de JGZ staat niet op zichzelf. Er is een duidelijke relatie tussen jeugdgezondheidszorg en jeugdzorg. Naarmate de groep kinderen waar het goed mee gaat groeit en problemen vroegtijdig worden gesignaleerd, zijn er minder kinderen die een beroep hoeven te doen op de jeugdzorg. Daarnaast hebben gemeenten de ambitie om de trend te breken en de achterstanden op het gebied van gezondheid in te lopen. Voor de interventies Voorzorg en Stevig Ouderschap is vanaf 1 mei 2022 - gekoppeld aan de subsidie afspraken met de Provincie Limburg - structurele borging noodzakelijk. Deze borging maakt deel uit van de ontwerp begroting 2022.

De GGD Zuid-Limburg heeft, op basis van de – door de gemeenten bepaalde – ambities voor JGZ een meerjarenbegroting opgezet met het jaar 2025 als stip op de horizon. In deze meerjarenbegroting zijn zowel de autonome ontwikkelingen maar ook de verdere afronding van het samenvoegingstraject, de toekomst van JGZ als eigentijdse professionele organisatie én als partner in trendbreuk meegenomen. De inhoud en ambitie kennen een breed draagvlak. De noodzakelijke inhoudelijke ontwikkelingen vragen om een substantiële investering in de JGZ met een meerjarige financiële implicatie van € 708.122 voor Stein vanaf 2025, t.o.v. de basisbijdrage voor 2022 van € 668.910 (zie ook de 3e tabel onder de paragraaf Financiën). In dit bedrag is de borging van de Trendbreukprojecten Voorzorg en Stevig Ouderschap meegenomen. De borging van Voorzorg en Stevig Ouderschap is een verplichting die gezamenlijk is aangegaan en voortvloeit uit de subsidie van de Provincie voor Kansrijke Start. Overige interventies die mogelijke uit de Trendbreukaanpak voortvloeien zijn hier nog niet in meegenomen. De komende jaren wordt gefaseerd naar deze nieuwe situatie toegewerkt.

Als gevolg van de samenvoeging van de 4 JGZ-organisaties kunnen zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig efficiencyvoordelen worden behaald. In totaliteit is – bij gelijkblijvende dienstverlening op het niveau van 2019 – een voordeel van € 500.000 haalbaar vanaf 2025. Dit is verrekend in vorengenoemd bedrag. De harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden kan kostenneutraal worden gerealiseerd.

Naast de autonome ontwikkelingen (indexering en de nieuwe wettelijke taak op het gebied van prenatale huisbezoeken) wordt voor 2022 aan alle Zuid-Limburgse gemeenten een additionele bijdrage gevraagd voor de transformatie naar een eigentijdse JGZ-organisatie en de borging van Voorzorg en Stevig Ouderschap. GGD Zuid-Limburg breed wordt voor 2022 een extra bijdrage gevraagd van € 2.022.500, waarvan € 500.000 incidenteel. De € 500.000 incidenteel voor JGZ zijn bestemd voor een zorginhoudelijke transformatie om te komen tot 1JGZ die in 3 jaar wordt doorgevoerd (totale kosten 1,1 miljoen)

**Argumentatie**

*1. Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) worden jaarverslagen voor kennisgeving aangeboden aan de gemeenten.*
De GR GGD Zuid-Limburg heeft conform de Wgr haar jaarverslag 2020 ter kennisname aan de gemeenten voorgelegd.

*2. Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) worden begrotingen voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden.*
De GR GGD Zuid-Limburg heeft conform de Wgr haar ontwerp begroting 2022 voor zienswijze aan de gemeenten voorgelegd. De begroting is opgesteld op basis van de algemene financiële uitgangspunten. Het vastgestelde regionale gezondheidsbeleid waarin een Trendbreuk voor Zuid-Limburg uitgangspunt is, vormt de leidraad voor deze begroting. Vaststelling van de ontwerp begroting 2022 is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg en vindt plaats in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 juli aanstaande.

**Financiële onderbouwing**

*Begroting 2021*

Conform de bestaande lijn wordt bij de jaarrekening 2020 de index 2020 bepaald en afgerekend. Dan wordt ook de doorrekening naar 2021 duidelijk. In overleg met de deelnemende gemeenten heeft er een herijking van de indexeringssystematiek plaatsgevonden omdat de huidige systematiek een looptijd heeft van 2 jaar met betrekking tot de definitieve afrekening van de indexering (nacalculatie). Met ingang van de begroting 2022 vindt de nacalculatie plaats voor afloop van het boekjaar (in oktober).

Deze aanpassing van de indexeringssystematiek is gelijk aan de wijziging die vanaf 2022 bij de Veiligheidsregio wordt doorgevoerd.

*Begroting 2022*

Op basis van de huidige gegevens vraagt de GGD Zuid-Limburg voor 2022 de volgende bedragen van de gemeente Stein:

| GGD onderdeel | *Actueel Budget 2022* | Gefactureerd bedrag 2021 (inclusief bijstelling index) | Begrote bijdrage 2022 | Gevraagde bijstelling (2022 *tov actueel budget)* |
|---|---|---|---|---|
| GGD Basisdiensten | € 273.740 | € 271.290 | € 285.175 | € 11.435 |
| Veilig Thuis | € 254.434 | € 252.632 | € 253.381 | € - 1.053 |
| JGZ | € 603.358 | € 584.114 | € 678.714 | € 75.356 |
| **Totalen** | **€ 1.131.532** | **€ 1.108.036** | **€ 1.217.270** | **€ 85.738** |

*Dit is exclusief Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De kosten van het RVP worden door het rijk volledig aan de gemeenten vergoed en dit sluizen wij door naar de GGD Zuid-Limburg.*

De bijdrage van de gemeente aan de GGD Zuid-Limburg zal in 2022 ten opzichte van het huidige begroot budget 2022 met € 85.738 stijgen.

De stijging in 2022 ten opzichte van de geïndexeerde begroting 2021 bedraagt € 109.234.

De benodigde bijstelling voor 2022 (€ 85.738) zal worden meegenomen in de begroting 2022.

*Doorontwikkeling JGZ*

De kostenstijging heeft zoals eerder toegelicht betrekking op de kosten voor indexering en grotendeels op de doorontwikkeling van de JGZ.

De doorontwikkeling van de JGZ komt voor Stein neer op een verhoging van de bijdrage aan JGZ ten opzichte van de bijgestelde begroting 2021 van € 94.600, waarvan € 20.937 incidenteel.

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

| | |
|---|---|
| Index | 8.478 |
| Prenataal huisbezoek | 8.375 |
| Incidentele kosten zorginhoudelijke transformatie | 20.937 |
| Eigentijdse professionele JGZ | 23.450 |
| Trendbreuk (Voorzorg, Stevig Ouderschap) | 23.555 |
| Ingroei nieuw verdeelmodel | 9.803 |
| **Totaal** | **94.598** |

Vanaf 2022 is het noodzakelijk, gerelateerd aan de wetswijziging, de prenatale huisbezoeken te implementeren. Hiervoor worden de gemeentes wel gecompenseerd in het gemeentefonds waar rijksmiddelen aan worden toegevoegd vanaf 2022.

De verdeling van de kosten JGZ is nu nog deels gebaseerd op de oude bedragen die aan de JGZ-organisaties 0-4 werden betaald (in ons geval Zuyderland). Het andere deel (voorheen 4-18 bij GGD) is verdeeld op basis van inwoneraantal. Om te komen tot harmonisatie van het verdeelmodel is besloten om de kosten te gaan verdelen op basis van inwoneraantallen. Hiermee wordt aangesloten bij het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling. Omdat dit voor sommige gemeenten (waaronder Stein) een nadelig effect heeft, is ervoor gekozen deze overgang in 4 jaar gefaseerd te realiseren. Overigens wordt in de komende jaren bekeken of er een verdere ontwikkeling van het verdeelmodel nodig en wenselijk is, bijvoorbeeld een verdeling op basis van aantal kinderen per gemeente.

De effecten van de gefaseerde ingroei naar een nieuw verdeelmodel is weergegeven in onderstaande tabel. De ingroei van Stein is relatief groot omdat door de samenvoeging van de JGZ-onderdelen er een breder basispakket is ontstaan dan door Zuyderland vóór de fusie tot 1JGZ werd aangeboden.

| Basis Bijdrage 2022 exclusief eerste verhoging | ingroei 25% | Bijdrage 2022 | ingroei 50% | Bijdrage 2023 | ingroei 75% | Bijdrage 2024 | ingroei 100% | Bijdrage 2025 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| € 668.910 | € 9.803 | € 678.714 | € 19.606 | € 688.516 | € 29.409 | € 698.319 | € 39.212 | € 708.122 |

*Meerjarenperspectief 2022-2023*

Op basis van de huidige gegevens heeft de begroting 2022 het volgende meerjarig effect op de begroting van de gemeente Stein. Dit meerjarig oplopend effect heeft te maken met bovenstaande genoemd ingroeimodel.

| | 2022 | 2023 | 2024 |
|---|---|---|---|
| Bijdrage GGD | 85.738 | 96.000 | 107.000 |

**Bijdrage aan strategische toekomstvisie 2018-2022:**
De werkzaamheden van de GGD ZL leveren een bijdrage aan kernwaarde sociale en vitale kernen.

**Relevante beschikbare achtergrondinformatie**

1. Aanbiedingsbrief begroting 2022
2. Begroting 2022
3. Jaaroverzicht GGD ZL 2020
4. financiële paragrafen begroting 2022

Burgemeester en Wethouders,

de Secretaris, de Burgemeester,